

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/1. Vse pošiljatelj je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna štev. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članrino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 250 od petič vrste. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Trnjeva pot slovenskega učitelja na Koroškem.

Po nesrečnem izidu plebiscita je moralo vse narodno čuteče učiteljstvo zapustiti svojo domovino in oditi v Jugoslavijo, ker koroški deželni šolski svet učitelje, ki so služili pod jugoslovansko upravo, ni več sprejel v službo. Tako postopanje je bilo sicer nasprotno določbam mirovne pogodbe, toda kaj se menijo koroški kolovodje za take pogodbe. Na Koroškem pa je še danes peščica slovenskih učiteljev brez službe. Eden teh je učitelj Fran Aichholzer, doma iz Loč pri Beljaku. Učitelj Fran Aichholzer je bil do prevrata 14 let v koroški šolski službi in nazadnje učitelj v Št. Jakobu v Rožu. Med plebiscitom je bil okrajni šolski nadzornik v Borovljah. Koroška šolska oblast se je dolgo branila sprejeti učitelja nazaj v šolsko službo, toda sedaj nenadoma (bržkone na pritisk »Zveze narodov«), je bil nastavljen kot učitelj v Eisentraten — torej med tridimi Nemci.

Ta namestitev je dala podružnici učiteljskega društva »Kanal-Sp. Zilska dolina« povod, da je nastopila proti temu, med Slovenci tako priljubljenemu učitelju. »Freie Stimmen« je o tem prinesla članek, ki je poln sovražnih zavijanj in protislovij. Radi originalnosti sledi v prevodu:

Kako se ravna z izdajicami na Koroškem.

»Podružnica učiteljskega društva za »Kanal-Sp. Zilska dolina« je zvedela, da je bil po sklepu deželnega šolskega sveta vendarle sprejet v deželno službo svoječasni jugoslovanski nameščenec učitelj Fr. Aichholzer ter dodeljen šoli v Eisentraten. Nismo v stanu razsoditi, kako je bilo mogoče, da je dobil zopet naše zvezno državljanstvo. Popolnoma nerazumljivo nam je pa, da je Aichholzer mogel dobiti službo v deželi, na kojoj razdelitev je deloval. Vsaj mora biti znano, da je bil A. in je še danes voditelj jugoslovansko mislečih. Kako naj tak učitelj vcepi naši šoloobvezni mladini ljubezen do domovine in očetnjave? Ta namestitev je naklonjenost, ki je kratkoma ne razumemo in je s tem naše zaupanje močno omajano. Vendar mora biti znano vsem merodajnim krogom, da se udeležujejo nacionalni Slovenci v naši deželi prej kakor sedaj v protidržavnem smislu, da ne smatrajo koroškega vprašanja še dolgo ne za rešenega in da pričakujejo pri trajnem rovarstvu le ugoden trenutek, da bi povzročili priklonitev k SHS državi. Eden voditeljev tega gibanja je Aichholzer. (Opom.: Kaj ko bi mi našim Nemcem take stvari očitali?) Dežela tako plačuje sedaj jugoslovansko mislečega agitator-

ja, Dolgo v Eisentraten ne bo hotel ostati, kajti tam za svojo stranko ne bo mogel dosti delovati. Gotovo bo skušal kmalu priti na kako šolo v jezikovno mešanem (opom.: to je slovenskem) ozemlju. K zadevi A. zavzemamo zato sledeče stališče: Protestujemo proti zopetni namestitvi gosp. Aichholzerja. Mi ga ne smatramo za stanovskega tovariša. Za iredentiste, ki so pripravili naši domovini težko bol, v naših vrstah ni prostora. Izjavljamo, da ako pride A. na kako šolo v jezikovno mešanem ozemlju ali tudi le v bližino, bomo z vsemi nam na razpolago stoječimi sredstvi proti temu in smo že trdne volje, kar že sedaj ugotavljamo, tako dolgo ne izvrševati šolske službe, dokler se naši opravičeni zahtevi ne ugodijo. Prisiljeni smo zavzeti to stališče, kajti posebno učiteljstvo je dolžno varovati mir v naši domovini in to dolžnost hočemo izpolniti.

Še nesramnejša članka sta prinesla lista »Bauernzeitung« (Odperto pismo g. Aichholzerju v Ločah) in »Koroška domovina« (uvodnik »Sramoten sklep«). Zadnji odstavek uvodnika se glasi:

»Človeka mora biti sram, da se je moglo kaj takega zgoditi na Koroškem, pravzaprav bi se morali tega sramovati oni člani deželnega šolskega sveta, ki imajo tako malo koroške zavednosti in moštosti, da so glasovali za Aichholzerja. Sicer pa zadeva še ni končana. Vihar ogorčenja, ki ga je izzvalo to imenovanje, se ne bo polegel, predno se ne popravi škandalozni sklep. Prebivalci v Eisentrattenu, kamor je imenovan A., so že izjavili, da svojih otrok nikakor ne zaupajo izdajalcu, ker tak ne more vzgajati mladine v domoljubnem smislu; jugoslovanski hujškač da ne bo poučeval njih otrok. A. naj se nikar ne prikaže v Eisentratten, ker bi ga takoj spodili. In ravno tako se mu bo godilo povsod, kamor bi ga hotel poslati deželni šolski svet. Ako naše oblastnije zanemarjajo naše interese, jih bomo pa sami branili. Nad uspehom ne dvomimo! Naj nikar ne mislijo pri zeleni mizi, da smejo omalovaževati ljudsko voljo!

Uspeh člankov je bil, da se je po enomesečnem bivanju Aichholzerja v Eisentraten uprizorila proti njemu minuli teden demonstracija. Kričali so »Horruk čuš!«

Kako drugače je s šolskimi razmerami Nemcev pri nas! Nemški učitelji delujejo med Nemci, na Koroškem pa mora slovenski učitelj med Nemce. Tudi abiturijentka Piskernik je morala med Nemce, dočim je po slovenskem ozemlju vse polno Nemcev! N.

Par besed po imenovanjih v Mariborski oblasti.

Učiteljska imenovanja v naši oblasti niso povzročila javnih polemik in napadov v političnem časopisju. Iz tega bi marsikdo sodil, da so z imenovanji vsi zadovoljni: imenovani in propadli. A temu ni tako; ker sploh ni mogoče vsem ustreči, pa naj bi bile oblasti brez vsakega tujega vpliva in še tako objektivne. Kako pa je danes v tem oziru, vemo prav dobro vsaj približno vsi. Zato je prav, da se izven stanovskega glasila ne oglašamo, ampak, da pripravljamo s smotrenim delom tla, na katerih bodo vsi tuji, šoli in učiteljstvu škodljivi vplivi pri takih prilikah izključeni. Naša stanovska zborovanja in naše stanovsko glasilo so pravi forum, kjer se obravnavajo tudi take zadeve in katerih odmer seže lahko v primerni obliki do vseh merodajnih faktorjev.

Ni namen tega članka navajati izza zadnjih imenovanj v naši oblasti posameznosti, pač pa pribiti par načelnih dejstev v splošnem.

Bilo je preveč mest naenkrat razpisanih in rok za vlaganje prošelj prekratek. Naši ljudje se niso mogli pravočasno informirati, in tako so vložili često prošnje kar na slepo in iskali informacij in zvez šele po vložitvi prošelj. Tako je prišlo do tega, da je bilo za posamezna mesta kar cel kup prošelj (v Mariboru do 30) med tem, ko za mnogo drugih tudi udobnih in lepih mest ni bilo nobene (na pr. Muta, Marnberg, Vuzenica, Sv. Marko, Selnica ob Dravi, Sv. Križ nad Mariborom, Sv. Lenart v Slov. goricah itd.) Mesta so se razpisala s tako kratkim rokom in v tako velikem številu, pa ne samo iz šolskih, ampak menda največ iz drugih ozirov. Tu je zopet en dokaz več, da je treba šolo izločiti od dnevne politike. Ker imamo sedaj po volitvah pričakovati kolikor toliko stabilne politične razmere, zato upravičeno pričakujemo, da se bodo izpraznjena stalna učiteljska mesta razpisavala sprti in z daljšim rokom. Zakaj drugače lahko doživimo presenečenja, kakor n. pr. lani in pridemo zopet do nove kategorije: učiteljstvo na razpoloženju — razredi in šole pa prazne. Izpremembe naj bi se vršile principijelno le o velikih počitnicah. Izvzeti bi bilo le najnujnejše slučaje, da se selitev vrši med šolskim letom.

Mnoge je že pri razpisih neprijetno dirnila novotarija, da so bila stalna mesta na mariborskih deških osnovnih šolah (vsaj nekatera) razpisana tudi za učiteljice. To je nekaj povsem novega, in so se mnogi tovariši zlasti zunaj na deželi prav tako čudili, kakor bi se čudile tovarišice, če bi bila mesta na deških osnovnih šolah v Mariboru razpisana tudi za moške prosilce. Razlogov

je toliko in tako tehtnih, da jih ni potreba navajati. Širši sosvet je 5. januarja v Ljubljani protestiral proti tej novotariji. Ta protest pa ni imel uspeha, kakor se ga je upravičeno pričakovalo. Zakaj bilo je nekaj stalnih učnih mest na deških osnovnih šolah oddanih našim tovarišicam, med tem, ko se je moralo zaradi tega odkloniti cela vrsta kompetentov očetov z dežele. Gospodje: Kje je tu pravica, kje enakopravnost?

Pri oddaji mest v Mariboru je propadlo nekaj naših tovarišic, katere so sicer morda mlajše po službenih letih, a bi morale mesto dobiti, ker so bile že od prevrata tukaj ali pa so prišle vsaj neposredno po prevratu. In kako je bilo takrat in kaj so tvegale dotične tovarišice, to vedo le tisti, kateri so sami sodelovali v tisti dobi

Zadnje kompetence pa so nam odprle prav žalostno perspektivo v bodočnost našega obmejnega šolstva. Še za mesta v trgih in na večazrednicah ob železnici ni bili reflektantov (n. pr. Muta, Marnberg, Vuzenica), kaj šele za oddaljeneje (n. pr. Remšnik, Kaplja, Sv. Jurij, Sv. Anton, Marija Snežna itd.) V normalnih časih bi se naj za taka udobna mesta ob železnici kar trgali, sedaj se pa ne zglašijo nihče. To je glasen memento vsem onim faktorjem, kateri imajo dolžnost skrbeti za našo jezikovno in državno mejo, da se nekaj mora ukreniti v narodnem in državnem interesu. Učiteljstvo že leta in leta dovolj glasno opozarja na to vprašanje, a vse je bilo do sedaj bob ob steno in po dosedanjih izkušnjah bode tudi menda v bodoče.

Pa še par značilnosti: Splošno se opaža pomanjkanje moškega naraščaja pri kompetencah in nadštevilo ženskega. To je povsem naravna posledica številčnega razmerja obeh spolov, ki vlada sedaj v našem stanu. Če pojde v tem sorazmerju naprej, bomo doživeli neljube posledice. Tudi tega ne smemo pustiti iz vidika.

Obenem so zadnje kompetence pokazale, da se nihče več ne puli za upraviteljska mesta. Precej takih mest je ostalo brez kompetentov in celo za prav lepa mesta šolskih upraviteljev v večjih krajih (n. pr. Slov. Bistrica), je bilo tako malo kompetentov, da se mesto sploh ni oddalo. Tudi to dejstvo govori mnogo in je zopet le naravna posledica velikih bonitet, ki jih uživajo upravitelji dandanes pri vsej odgovornosti in delu. Kaže se, če se v tem oziru ničesar ne ukrene, da se bode vsakdo branil z vsemi štirimi mesti upravitelja. Ne v interesu upraviteljev, ampak v interesu našega šolstva je, da se bode tudi v tem oziru moralo nekaj storiti. —ski.

Pristopite k „Jugoslovanski Matici.“

LISTEK.

Slovenska čitanka za obrtna učilišča.

Sestavil Henrik Podkrajšek, profesor na tehniški srednji šoli v Ljubljani. Z 20 slikami. Odobrena z odlokom oddelka ministrstva za trgovino in industrijo z dne 5. decembra 1924, št. 7793. Cena vezanih knjigi 50 Din. Izdala in založila Zaloga šolskih knjig v Ljubljani.

Podkrajškova čitanka nam jasno kaže, da je imel pri sestavi avtor vedno pred sabo objekt, t. j. bodočega obrtnika, ki ga mora izoblikovati v strokovnem in etično moralnem oziru do čim popolnejšega člana stanu in istočasno tudi človeške družbe.

Sestavki prvega dela, ki so posvečeni vzgoji, pouku in zabavi, imajo kot moralni temelj in svoje bistvo vedno le eno smer, t. j. delo, ki je podlaga obrtni-

škemu stanu in v katerem oziru so prav skrbno izbrani; na drugi strani krepe gojenec značaj v etičnem oziru, z vsemi obrtniku potrebnimi dobrimi lastnostmi. Tako ga oblikuje za svet in življenje! Prav primerni so pod sestavki kratki životopiši pisateljev, s pomočjo katerih se gojenec lahko uvaja tudi v literaturo in se vzgoji za inteligentnega obrtnika, ki ga potrebuje narod in država.

Drugi del je posvečen narodnemu gospodarstvu. V tem delu seznanja avtor gojenca z najvažnejšimi gospodarskimi pojmi in napravami s posebnim oziranjem na obrtniški stan.

V posebnem poglavju so sestavki, ki zadevajo zdravstvo, a ne samo zdravstvo v obče, temveč specialno z oziranjem na zahteve obrtniškega stanu; zdravstvo z oziranjem na obrtnikov telesni razvoj in potrebe higijene, z oziranjem na pokl'e ter z oziranjem na lokale, delavnico, kjer je obrtnik primoran bivati, delati.

Tudi zemljepisni del je zbran iz sestavkov, ki ustrezajo praktičnim potre-

bam, vendar bi bilo želeto, da bi ta del našel pri bodoči predelavi in novi nakladi znatne izpremembe. Predvsem bo moral razširiti obzorje z ozirom na naše splošne obrtne razmere v državi, seznaniti obrtnika z našimi obrtnimi centri, z najdišči sirovin itd. Iz smeri splošnega zemljepisja bo moral kreniti bolj k geološkemu opisu in izločiti brez skode par sestavkov in pesmi v tem oddelku in lokalne slike nadomestiti z gori označenimi centri in najdišči. Tudi zgodovinski del se bo moral izpopolniti v tem oziru, v pravcu kulturne zgodovine in tehnike, dasi je mnogo boljše od prejšnjega.

Mojstrsko je sestavljen oddelek »Priroda, obrt in umetnost«, ki izpopolnjuje in popravlja pogrške zemljepisnega oddelka, ker navaja obrtne kraje in najdišča pri obravnavi posameznih strokovnih predmetov. Dobra stran tega oddelka je tudi ta, da ne zahaja enostransko samo v eno stroko, temveč obravnava vse stroke in da tako obrtniku ene stroke priliko, da se seznanj z drugimi. Kar se

oddelek napravil snov le preglednejšo in tiče obrtnega zemljepisja pa bi prenos dotičnih točk iz tega oddelka v četrto magari, da ostanejo točke v obeh delih.

V oddelku »iz državlanskega nauka« pogrešamo specialnih določb in sestavkov, ki bi obrazložili zakonodajo in ustavo z ozirom na razvoj obrta in dotične določbe. O delavskem zavarovanju, o organizaciji obrtniških zbornic in tudi beseda o strokovnih organizacijah in društvihih bi bila tu na mestu. Lepe poteze kaže zadnji odstavek čitanke, kjer se med životopiši spominja tudi domačih mož, ki so si pridobili zaslug za obrtništvo.

Ob koncu je pridejan slovensko-nemški slovarček, ki nam izpopolnjuje slovensko poimenovanje obrtnih predmetov in izrazov.

V celoti je čitanka tako skrbno in praktično sestavljena, da bo prav dobro služila vsem obrtnim učiliščem, ki si lahko čestitajo na novi pridobitvi te šolske knjige na podlagi katere nam bodo lahko vzgajali popolne obrtnike.

Tvornica učil in šolskih potrebščin.

Umrčene živali, posebno ptiči, ki nam jih pošiljajo šole v nagačenje, nikdar niso pravilno pakirane in pridejo v takem stanju do nas, da jih skoro ne moremo nagačiti. — Če jih pa nagačimo, ni so lepe.

Tudi pridejo take pošiljke navadno prepozno in je mrtva žival prestara in že precej razpadla. Ker je marsikakega objekta škoda, podajam sledeča navodila za pošiljanje:

1. Žival naj bo kolikor mogoče malo poškodovana. Ko se jo ustrelji, naj se po možnosti zbere tudi vse eventualne odietelo perje in se ga naj priloži pošiljki.

2. Če se objekt pošlje šele drugi dan (ali sploh ne takoj) naj se ga obesi za eno nogo potom vrvice na hladen zračni prostor, v kljun ali gobec naj se zatlači nekoliko vate ali mehkega filtrirnega papirja. Ravno tako naj se zamaši tudi luknje v koži, ki jih je povzročil strel.

3. Ko se objekt pakira, naj se vzame zabojček iz lesa ali iz kolikor mogoče trde (debele) lepenke, ki naj bo velik, kakor je žival iz iztegnjenim (ne zvitem ali vpognjenim) vratom. Noge naj se popravi v čim naravnejšo lego, nad rano naj se položi filtriran papir, da se perje ali dlaka v bližini ne umaže, perje in dlaka naj se pa poravna, da ni žival zmršena ali da se ne zruši z obrnjenim perjem. Potem se naj objekt zavije v mehak papir, položi v zaboj in tako založi s predivom, lesno volno, papirjem ali kaj podobnega, da se ne more premikati, paket pa se naj odpravi kakor običajno.

Pošilja naj se na Tvornico učil in šolskih potrebščin v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Obenem prosimo za čim pridnejše pošiljanje raznih objektov, ne samo v nagačenje in proti vrnitvi, temveč tudi za našo zalogo. Le tako moremo upati, da se ta prepotreben zavod razvije do višine, ki je potrebna, da zadosti vsem obilnim naročbam in potrebam naših šol.

M. Zor.

Gibanje učiteljske omladine.

—uč 6. sestanek učiteljskega naraščaja v Mariboru se je vršil dne 7. februarja 1925 v 1. a razredu deške gradjanske šole. Sestanek je otvorila tov. predsednica Vida Pivko s pozdravi na vse navzoče in predala besedo tov. strokovnemu učitelju A. Skali. — Predavatelj je uvodoma omenil, da se bomo tekom svojega službovanja večkrat ustavili v razredu pred otroci, ki ne bodo mogli slediti svojim sošolcem, bodo zaostali, pa ne radi vidne boleznii ali lenobe, in običajni v istem razredu morda vso šolsko dobo. Uganka nam bodo, ker ne bomo vedeli, zakaj so taki, kaj je ž njimi in kako bi jim naj pomagali. Toda pomagali bi jim radi in hoteli bi dognati, zakaj so zaostali v razvoju. Pogovoriti se bo treba o njegovem rojstvu in predšolskem razvoju s starši in posvetovati se z zdravnikom, da bomo lahko sklepali, zakaj so taki. Predavatelj nam je na nekaterih vzgledih iz svoje prakse pokazal, kako se iz razgovora s starši in iz zdravniškega izvida da sklepati na činitelje, ki povzročajo zaostalost v razvoju. Predstavil nam je otroka živčno bolnih staršev in sorodnikov, opozarjal na morebitne posledice krvnega sorodstva in nezakonskosti. Kazal je na otroke kroničnih alkoholikov, morfinistov, kokainistov in onih, ki zastrupljajo sebe ali otroke z opijem (makom), dalje na otroke iz tuberkuloznih rodbin. Nato je govoril o drugih činiteljih in pokazal, kakšni so lahko otroci, ako trpe blagoslovljene matere od pomanjkanja prehrane, ako mati oslabi vsled pogostih porodov, ako se matere v blagoslovljenem stanju duševno razburjajo in žive v strahu in bojazni (vojni otroci). Seznanili smo se z otroci, ki so zaostali v razvoju vsled predolgega ali težkega poroda, ki so trpeli od vnetja, vodenitve možganske opne in delov možganov, ali od nalezljivih boleznii, od vnetja srednjega ušesa. Spoznali smo rahitične otroke, otroke, ki so v prvi dobi prestali razne poškodbe zlasti na glavi. Dalje otroke, ki trpe vsled nepravilnega iztoka notranjih žlez, kakor: golša, modo, soobist, hipofiza; otroke, ki trpe vsled raznih izrastkov in tvorb v nosu ali v grlu, in otroke, ki so podvrženi krčem ali padavici. Ob sklepu tega poglavja o činiteljih, ki povzročajo, da otroci zaostanejo v razvoju, je navedel predavatelj sliko z neke šole,

na kateri je bilo preiskanih 65 zaostalih otrok, 27 je bilo deklic in 38 dečkov. Bili so iz 59 družin, ker v 6 slučajih sta bila po dva otroka iz ene družine. Otroci so bili po večini od ubožnih staršev, le v par slučajih so bile razmere doma ugodnejše. Teh 59 družin je imelo 385 otrok, od katerih jih je že umrlo 74. Po izjavah staršev in zdravniškem pregledu se je dalo sklepati v 8 slučajih na dedno živčno obremenitev, v 30 slučajih na kroničen alkoholizem, v 1 slučaju na sifilijo, v 9 slučajih na tuberkulozo; 25 otrok je imelo rahitične znake, 5 škrofulozo, 6 vnetje ušesa, 5 kratkovidnih, 3 so škilili, 1 gluhonem, 20 nepravilen govor, 2 pritlikavca, 8 krče, 5 jih je kričalo po noči, 10 z epileptičnimi napadi, 2 vnetje možgan, 1 polipe, 8 golša, 15 otečene žleze na vratu, 4 zastrupljeni z morfinjem in makom, 2 volčje žrelo, 10 glavobol, 14 poškodbe na glavi, 1 kilo; 10 otrok je bilo nezakonskih. — Zanimanje za to snov je bilo med poslušalci veliko. Ob sklepu je mnogi tovariš vprašal predavatelja po tem ali onem. Zlasti sta pričali o posebnem zanimanju za snov vprašanji tovarišice in tovariša: Kako je mogoče, da se duševno zaostali otroci še kaj navadijo? in kako je treba s takimi otroci postopati v šoli? Ker odgovor na ti dve vprašanji zahteva več časa, je sklenil predavatelj, da bo o tem govoril v soboto, dne 21. februarja t. l. na sedmem sestanku. Predseduje tovariš Ranfl, zapisnik vodita tov. Binčič Stante in Stanič J. Na svidenje! — Vera Črnigoj — Bajde Oton.

Splošne vesti.

— Tudi centralno glasilo UJU je proti sedanjemu premeščanju učiteljstva. »Narodna Prosveta« prinaša v 10. številki uvodni članek »Učiteljska premeščanja«, v katerem se obrača do gospod. ministra prosvete, naj se jenja z učiteljskimi premeščanji in apelira tudi na podrejene odločujoče faktorje, naj mu ne pošiljajo predlogov za premeščanje stalnega učiteljstva, ker končno le on nosi odgovornost pred javnostjo in zgodovino, kot čuvar zakona, za vsa ta dejanja. »Prosveta« opozarja na specialne zakone, ki jamčijo učiteljsko stalnost in navaja, da je bilo od 305 premeščenj v zadnjem času 191 po službeni potrebi oziroma iz službenih ozirov. Dalje pravi: »Kakor je razvidno učiteljska mesta sedaj niso več sigurna, niso stalna. Tako veliko število premeščenj je v načelu pogrešno z ozirom na položaj učiteljske službe v zvezi s stalnostjo mesta. Premeščanja so, bodisi po čl. 71. ali 37. pogrešna, ker se vrše med šolskim letom, posebno v zimskem času, za kar ni službenih ozirov, še manj službene potrebe, temveč se zgolj lahko smatra kot kazni. Ta pa vzbujajo zle posledice: mržnjo, gnev, razočaranje, izgubo volje za delo in ustvarjanje mučne vere v nepravilnost, v maščevanje in podcenjevanje. Premeščanja so v zvezi z velikimi materialnimi in moralnimi posledicami. Moralno trpi deca in družina in materialno vsi, posebno ker se imovina učiteljstva kreče od problematične vsotice do ničesar. Poznano je iz prošlosti, do kakih nevolj je došlo medučiteljsvom v Srbiji, dokler ni dobilo službene stalnosti. Mi nečemo braniti onih, ki so krivi kakih pregreškov, samo naj se vsaka stvar vestno ugotovi. Zato se mi nadejamo, da bodo ta premeščanja prenehala in da se stalno učiteljstvo pusti pri miru, da deluje v svoji šoli in na kulturnem polju med narodom.« — Tako centralno glasilo UJU, kar odgovarja popolnoma zmislu zadnjih naših izvajanj in pričakujemo od vodstva naše centrale, da bo v istem zmislu tudi posredovalo na merodajnem mestu, pri g. ministru prosvete in mu tolmačilo, da je obča želja učiteljstva v državi priti do mirnega, pozitivnega poklicnega, kulturnega in prosvetnega dela.

— Pravihnik za prosvetne inšpektorje in nadzornike V prosvetnem ministertvu so pravkar dogotovili pod vodstvom načelnika O. N. g. Markovića pravihnik za prosvetne inšpektorje in šolske nadzornike, ki bo veljal za vso državo, z njim se odredi kompetenca obl. prosv. inšpektorjem, obl. šol. nadzornikom, srezkim nadzornikom, šolskim upraviteljem ter se izjednačijo prava in dolžnosti nastavnikov. V kolikor smo poučeni, se to urejuje na osnovi srbskega zakona o narodnih šolah, čin. zakona in specialnih pokr. zakonov.

— Načrt šolskega zakona za osnovne šole je g. minister prosvete izročil UJU, da ga prouči in stavi vzajemno z vsemi poverjeništvii svoje pripombe.

— Izenačenje meščanskih šol. Z delom O. N. Br. 5474 so izdana pravila za končni izpit na meščanskih šolah. Redovanje na meščanskih šolah je izenačeno z osnovnimi ter je urejena tudi taksa za privatne izpite na meščanskih šolah, t. j. izenačena z ostalimi pokrajini.

— Nameščenje učiteljstva (Dopis) je zelo težavno delo, tembolj, ko se na sama službena leta absolutno ne more gledati, ampak naj pride v prvi vrsti v poštev delavnost in sposobnost. Danes hočem opozoriti na neko zelo važno zadevo. Učitelji, ki so nameščeni blizu svojega doma, odhajajo redno po pouku takoj domov. Tako se zgodi, da so šole ob četrtkih, nedeljah in praznikih popolnoma zapuščene. To sicer nasprotuje čl. 103. čin. zakona, a če bi ne bilo zabranjeno, bi se v bodoče moralo zabraniti. Pri tem trpi šola v veliki meri, zlasti tam, kjer učitelj(ica) dnevno zapusti šolo. V bodoče se naj namešča učiteljstvo doma ali pa tako daleč od doma, da ne bo hodil vedno domov, oziroma se bo moral izvajati čl. 103. Te besede bodo marsikaterega razburile, priznati pa mora, da je prva šola, potem šele osebnost.

— Kratkij rok razpisov služb. Pri prosvetni upravi se je udomačila navada, da se službe razpisujejo s prav kratkim rokom samo v »Uradnem listu«, ki ga šole v oddaljenih krajih, s slabo pošto nivo, dobe čisto šele, ko je rok že potekel.

— Razpisi učnih mest na osnovnih šolah. Kakor razvidimo iz »Uradnega lista« št. 18, so razpisana v ljubljanski oblasti sledeča mesta: na Raki, mesto upravitelja; v Žireh, mesto upravitelja; v Orehovici, mesto upravitelja; v Trebnjem, mesto upravitelja. Prošnje morajo biti vložene do 28. februarja.

— Raka. K tozadevni notici okrajnega učiteljskega društva za krški okraj v 6. številki »Učit. Tovarisa« dne 12. t. m. sporočamo, da znaša članarina letno: za redne člane 110 Din, za učiteljice, poročene z državnimi uradniki 40 Din, za učiteljice ženskih ročnih del 70 Din. Tukaj ni všteta članarina, ki pripada domačemu okrajnemu društvu.

— Odlikovanje dveh zaslužnih mož. Dne 14. februarja se je vršila v narodni šoli v Pragerskem zelo lepa slavnost. Dvema borcema na prosvetnem in narodnem polju, g. F. S. Šeguli, župniku v pok. v Pragerskem in g. Josipu Sabatiju, nadučitelju v pok. v Zgornji Polskavi, je izročil odlikovanje sv. Save srezki poglavar g. Ivo Poljanec po krasnem govoru ob navzočnosti srezkega šolskega nadzornika g. Lichtenwallnerja, narodnega poslanca g. dr. Pivka, časnikarja dr. Reimana, skoraj celokupnega učiteljstva slovenjbištrškega okraja ter domačih okoliških županov. Zahvalni govor g. Šegule, v katerem je v izbranih besedah izražal zvestobo državi, spoštovanje vsaki državni oblasti, ljubezen pa kralju Aleksandru in njegovemu presvitemu očetu, je izvalil v oči poslušalcev marsikako solzo ginjenja in svetega navdušenja. Zbrano učiteljstvo je zapelo »Bože pravde«, godba spodnjepolskavske požarne brambe pa je zaigrala »Lepo našo domovino«. Nato je g. nadzornik Lichtenwallner v krasnem govoru orisal 47-letno plodonosno delovanje odlikovanca gosp. nadučitelja Sabatija kot vzor učitelja-vzgojitelja, ki je vse svoje življenje posvetil v prid, svojemu bližnjiku in svojemu narodu. Nato je povzel besedo g. dr. Pivko kot predsednik »Jugoslov. čehoslovaške lige« v Mariboru ter je pozdravil g. župnika Šegulo, ki je že pred mnogo desetletji deloval v istem smislu, v katerem deluje sedaj liga. Govornik je orisal trnjevo pot časnikarja v avstrijskih časih, h katerim je spadal i slavlience kot dolgoletni urednik lista »Südsteirische Post«. Nastopili so nato župani domačih in okoliških občin, ki so čestitali slavljencema na zaslužnem odlikovanju. Pri tem smo občudovali fini, dostojanstveni nastop naših slovenskih kmetov, spominjajoč se pesnikovih besed: »Čast očine je slovenski oratar.« Zahvalni govor g. nadučitelja Sabatija je pričal o idealnem razmerju med slavljencem in občani, ki jih je — razen najstarejših — vzgojil sam. V imenu učiteljstva je nato čestital g. Sabatiju podpredsednik tov. Rainer v kratkih, a presrečnih besedah; na kar se je zaključila slavnost v šoli, a se je nadaljevala pri banketu v Dolničarjevi restavraciji z običajnimi napitnicami. Razšli smo se z iskreno željo, naj bi slavljenca preživela še mnogo mirnih, srečnih let med ljudstvom, ki naj jima

lajša dni starosti, saj sta za njega žrtvovala svojo mladost in svoja najboljša leta.

— NABIRALCEM NAROČNIKOV »ZVONČKA«. Nekaterim šolskim vodstvom pa tudi tovarišem in tovarišicam smo poslali po več izvodov »Zvončka«, 3.—4. številke in to kljub temu, da niso naročili nobenega izvoda II. zvezka. Smatramo jih še vedno za svoje dobre agitatorje in jih prosimo še vnaprej njihove naklonjenosti. Če bi pa kdo nikakor ne mogel razpečati prejetih izvodov, naj nam jih vrne na naše stroške.

Pozivljamo ponovno vse naše članstvo, naj nas krepko podpira pri širjenju našega mladinskega lista »Zvonček«.

Upravnik.

— Poročila se je tovarišica gđ. Vidu Zupančičeva iz Motnika za g. Zdravkom Hribovšekom od ondot. Obilo sreče mlademu paru!

— II. književna tombola Jugoslovenske Matice. Do 15. t. m. so bile izžrebane sledeče številke: 45, 90, 4, 63, 66, 9, 88, 65, 48, 25, 38. S temi številkami so bile zadete vse ambe terne in deloma tudi kvaterne. Vendar pa niso izčrpani še vsi dobitki za kvaterne. Zato se je danes izžrebalo še dve številki, in sicer 74 (sedemdesetštiri) in 42 (štiridesetdva). Kdor je s temi in prejšnjimi številkami zadel kvaterno (štiri številke v eni vrsti), naj pošlje svojo tablico Pokrajinskemu odboru Jugoslovenske Matice v Ljubljani, Pred škofijo 21, in sicer najkasneje do 28. t. m. Za slučaj, da bo sedaj zadetih več kvatern, kakor pa je še preostalih dobitkov, se bo tega dne vršilo podrobno žrebanje med vsemi pokrajinskemu odboru vpslanimi tablicami. Številke za činkvine pa bodo objavljene dne 1. marca.

— II. književna tombola Jugoslovenske Matice. Opozarjamo ponovno, da so bile do 14. t. m. izžrebane sledeče številke: 45, 90, 4, 63, 66, 9, 88, 65, 48, 25 in 38. Kdor je s temi številkami zadel kvaterno (štiri številke v eni vrsti), naj pošlje tombolsko karto Pokrajinskemu odboru Jugoslovenske Matice v Ljubljani, in sicer najkasneje do 21. t. m. Dne 22. t. m. bodo objavljene številke za činkvine.

— Tovariš P. P. bi rad popolnil svojo zbirko »Ljubljanskih Zvonov«, in sicer mu manjkajo letniki: 1888, 1894, 1895, 1896, 1898 in 1916; manjka mu dalje številka 12, letnika 1886. — Kdor bi bil voljan odstopiti proti odkupnini (Din 100 za letnik) katerega gori navedenih letnikov, naj to javi našemu uredništvu.

— Imeniki članov »Ljubljanskega učiteljskega društva«. Vse tovarišepoverjenike, ki še niso poslali imenika svojih članov, prosim nujno, da to čimpreje store, ker moram tudi jaz predložiti društveni imenik poverjeništvu, za kar so me že ponovno terjali. — Imenika še niso poslali: gluhonemnica, manjšinska šola, osnovna in meščanska šola pri Sv. Jakobu, šola na Barju, pobiljševalnica in srednja tehnična šola. Prosim še enkrat: pošljite takoj! — L. Marók, I. m. d. o. šola na Ledini.

— Odbor »Društva za raziskavanje jam« vabi vse prijatelje prirode, da pristopijo k društvu ter ga podpirajo moralno in materialno. Letni prispevki rednih članov znašajo 10 Din, podpornih 50 Din, ustanovniki plačajo 1000 Din naenkrat ali v letnih obrokih. Predsednik M. Hafner, notar (Miklošičeva cesta št. 6), tajnik dr. R. Kenk (Univerza, zool. institut), blagajnik inž. J. Turk (Kemijsko preizkuševališče, Dunajska cesta 38).

— Samo 32% vseh šol, ki se nahajajo na teritoriju ročnih zemljevidov Pohorje in Slovenske gorice, katera je založil »Učiteljski dom« v Mariboru, je dosedaj naročilo ta zemljevida za svoje učence. Med njimi so prav častno zastopane posebno eno in dvorazrednice, medtem ko pogrešamo zlasti mnogo večrazrednic. Te številke so zanimive in mnogo povedo. Ali je ostalih 68% tako naprednih, ali pa tako nazadnjaških, da ne upeljejo teh zemljevidov pri domoznastvenem in zemljepisnem pouku, ki sta tako potrebna kakor knjiga pri čitanju?! — S tem bi si olajšali pouk in dosegli boljše uspehe, na drugi strani bi pa lahko koristili »Učiteljskemu domu«, ako bi bilo vsaj nekaj dobre volje pri teh 68%.

— Kuharske bukvice za kmečke žene in dekleta. Izdala kmetijska tiskovna družba v Ljubljani. Cena 6 Din. To praktično knjižico, ki jo je spisal naš tovariš prav toplo priporočamo podeželskim tovarišem in tovarišicam, zlasti kuharjem-samoukom. Pisana je poljudno in prilagodena popolnoma kmetiškim razmeram glede pridelkov in načina priprave. Prepričani smo, da se bo razširila hitro med kmetijskim ljudstvom, ki po večini zara-

di neznanja ne uživa takšne hrane, kakoršno bi lahko, če bi gospodinjci vsaj malo kje čitale o pripravi raznih jedi. Naroča se v Učiteljski knjigarni.

— **Članstvu okrajnega učiteljskega društva Ljubljana okolica.** Odposlal sem vsem tovarišem in tovarišicam opomne, da čimprej poravnajo zaostalo članarino za leto 1923. in 1924. Tudi je prejela že večina šolskih upraviteljev oziroma poverjenikov izkaze (nabiralne pole) in 6 položnic za pobiranje oziroma pošiljanje članarine; ostali prejmejo te tiskovine še v tekočem mesecu. — **Blagovnik.**

»Radio-Balsamica« i Odluka Engleskih Vlasti o tome leku protiv reumatizma. Na osnovu mišljenja nadležnih vlasti o ovome leku izdat je patent u ime engleskog Kralja Džordža V. a sa pozdravom pronalazacu Dr. Ivanu Rahlejevu. U tome patentu je ovaj lek pohvaljen kao osobito koristan za lečenje reumatizma, te je zato dozvoljena prodaja ovog leka u celoj Engleskoj. Tim povodom da su sve zakonske povlastice u korist pronalazaca Dr. Rahlejeva i u samoj povelji izričito je naznačeno da će svi pokušaji falsifikata ili podražavanja ovog leka biti stroga kažnjena. Naročito je važno to što ovaj lek uvek izrađuje sam njegov pronalazac, Dr. Ivan Rahlejev i to u svojoj laboratoriji sasvim moderno uređeno; te se s toga ovaj lek uvek može dobiti u dobno očuvanom stanju u samoj laboratoriji, koja se nalazi u Beogradu u Kosovskoj ul. 43. Isto tako laboratorija prima i rviš brzo i tačno sve narudžbine ovoga leka i sama ih prema datoj adresi otpravlja. Uspeh do sada postignut u lečenju ovim lekom jeste vrlo velik jer su se mnogi reumatični bolesnici u našoj zemlji izlečili ovim lekom posle upotrebe od dve do tri boce. Sem toga ovaj lek ne samo je patentovan u našoj zemlji, već je patentovan i u dvadeset i devet stranih država u kojima se također prodaja.

Imenovanja in napredovanja.

— **Učiteljska imenovanja in premeštitve.** Po čl. 52. oziroma 71. so nameščeni: V Št. Vidu nad Ljubljano: za šolskega upravitelja **Ivan Šmajdek**, šolski upravitelj na Krtini. Pri Sv. Jurju pod Kumom: za šolskega upravitelja **Karol Rostohar**, šolski upravitelj v Cerkljah ob Krki. V Grahovcu: za šolskega upravitelja **Fran Mercina**, šolski upravitelj v Tribučah. V Gorjah pri Bledu: za stalno učiteljico **Terezijo Jalen**, učiteljica na Koroški Beli. V Zameškem: za šolskega upravitelja **Josip Sigmund**, šolski upravitelj v Starem bregu. V Vojniku: za ravnateljca meščanske šole **Melhijor Rismal**, strokovni učitelj istotam.

— **Imenovanja na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani:** za stalnega profesorja **Nande Marolt** in za stalnega učitelja glasbe **Emil Adamič**.

Obrambni vestnik.

— **Dopisniku kratkih možgan v »Narodnem dnevniku«**, št. 18., ki trdi, da so naši članki glede premeščenj samo hinavščina, ker na drugi strani za članki objavljamo premeščenja, naj omenimo to, da četudi »Tovariš« ne bi priobčil premeščenj, bi bila ista prav tako veljavna, ker »Učit. Tov.« niso »Službene Novine«, ki uradno objavljajo premeščenja in s katerih objavo postane premeščenje pravomočno. Naša časniarska dolžnost pa je, da informiramo naše članstvo o vseh dogodkih na šolskem polju in tudi o imenovanjih, najsi se potem strinjamo z njimi ali ne. Po logiki brihtnega dopisnika bi tudi dr. Korošcevič imenovanj ne bi smeli priobčevati in vendar smo jih, daš se nismo strinjali z njimi. Dopisnik »Narodnega dnevnika« je ali tako neumen, ali hudoben ali pa hinavski, vreden značajev, ki se zbira tam okoli, da napiše tako budalost.

Naša gospodarska organizacija.

— **Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta** sta darovala: Učiteljsko društvo za novomeški okraj 200 Din in Slava Vidmarjeva, učiteljica v Leskovcu pri Krškem, 7% državno obveznico s petimi zapadlimi kuponji v skupnem znesku 117.50 Din. Priznana hvala! V tekočem letu je došlo daril 3182 Dni.

— **Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina in darila: Deška osnovna šola v Studencih pri Mariboru 80 Din; Deška osnovna šola II. v Mariboru 50 Din; Rode Viktor, strokovni učitelj v Mariboru

20 Din; učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj 1000 Din; Anton Volavšek, šolski upravitelj pri Sv. Emi 10 Din; učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico od prebitka iz društvene blagajne 150 Din; Marica Paulšek, učiteljica ženskih nočnih del, Račje, 20 Din; mestna dekleška osnovna šola v Ptuj 80 Din; Šol. uprav. pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu 30 Din; učiteljsko osnovne šole na Sladkem vrhu 30 Din; Zupanek Rudolf, šolski upravitelj v Novi cerkvi pri Vojniku 1 obveznico 7% državnega posojila à 100 Din (IX. 22); učiteljsko mestne dekleške osnovne šole v Celju 50 Din. — Vsem darovalcem iskrena hvala! — M. Kožuh, blagajnik.

— **Učiteljska samopomoč.** Dne 9. februarja 1925 je umrla članica Kristina Berthold, učiteljica na Pilstanju. Prispevek za ta — 95. smrtni slučaj bodo plačali člani na položnicah s prihodnjim smrtnim slučajem. — Društvo ima danes 832 vpisanih članov, čez 100 pa priglasenih in sprejetih. — Novi priglasenci naj navedejo sledeče podatke: Krstno in rodbinsko ime, stan, rojstni datum (dan, mesec, leto), rojstni kraj in bivališče (naslov). Če manjka le eden teh podatkov, mora upravnik povpraševati, iskati in pisati okrog. To povzroča precej dela, zamude časa in nepotrebnih stroškov za poštnino. Ne pozabite priložiti za odgovor Din 1 znamko! V letu 1924. je izdalo društvo za poštnino Din 1246.72, a prejela na ta račun komaj nekaj nad polovico — Prav vladno prosimo vse člane, ki nam še kaj dolgujejo, da te zneske poravnajo s 1. marcem. Prihranijo nam veliko dela, olajšajo evidenco in store svojo člansko dolžnost.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

— **MOKRONOŠKI UČITELJSKI KROŽEK** zboruje v soboto, dne 7. marca t. l. ob ½10. uri v mokronoški šoli. Dnevni red: 1. Poročilo predsedstva. 2. Poročilo o občnem zboru okrajnega učiteljskega društva (tov. Brezovar). 3. Priradpis v osnovni šoli (Slava Benedičič). 4. Nagrobni spomenik pok. nadučitelju Lavriču. 5. Določitev kraja, teme in časa za prihodnje zborovanje. 6. Slučajnosti. Udeležba za vse člane obvezna. Odsotnost se mora opravičiti in priložiti 25 Din v smislu sklepa okrajnega učiteljskega društva. Radi kosila treba naprej javiti šolskemu upravljstvu v Mokronogu.

— **SLOVENJEBISTRISKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je preložilo svoj občni zbor na dan 7. marca 1925. Vršni se v Slov. Bistrici na deški šoli po za občne zbere običajnem vzporedju. — R.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA OKRAJ SLOVENJGRADEC** zboruje glasom društvenega sklepa v četrtek, dne 5. marca 1925 ob 9. uri v Slovenjgradu s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi, društvene in stanovske zadeve. 3. Predavanje. 4. Slučajnosti K polnoštevilni udeležbi vabi predsednik.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIČNI OKRAJ LJUTOMER** ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 7. marca 1925 ob 10. uri v Gornji Radgoni. Dnevni red: 1. Odboritev zapisnika. 2. Došli dopisi. 3. Poročilo društvenega odbora in računskih pregledovalcev. 4. Volitev novega odbora in računskih pregledovalcev. 5. Določitev društvene članarine. 6. Predlogi in nasveti društvenikov. 7. Predavanje tov. Koprivca: Delokrog šolskega voditelja. (Nadaljevanje). 8. Slučajnosti. Udeležba je obvezna! Odsotnost se mora opravičiti! — Ob 9. uri se vrši odborova seja z zelo važnim dnevnim redom, katere se naj razen odbornikov udeležijo tudi njih namestniki in pregledovalci računov! — Tovariše šolske voditelje vladno prosim, da na račun letošnje članarine poberejo vsaj znesek po 50 Din in ga izročijo tov. blagajniku! — Mavrič

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA OKRAJ MURSKA SOBOTA** bo imelo svoj občni zbor v soboto, dne 7. marca t. l. točno ob 10. uri na državni osnovni šoli v Murski Soboti. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročila društvenih funkcionarjev. 4. Volitev odbora. 5. Prof. dr. Maks Robič: »O Kantu«. 6. Določitev delegatov za pokrajinsko skupščino. 7. Predlogi in nasveti. 8. Slučajnosti. Na polnoštevilno udeležbo vabi odbor.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 7. marca ob 9. uri dopoldne v Ribnici na deški osnovni šoli. Dnevni red: 1. Došli dopisi. 2. Poročilo o zadnji seji širšega sosveta UJU v Ljubljani (tov. Ločniškar). 3. Občni zbor društva z običajnim dnevnim redom. 4. Predavanje: Komunizem v teoriji in praksi (predava abs. jur. g. Stojan Bajič). Dolžnost nas veže, da se udeležimo vsi zborovanja. Radi železniških zvez je pričetek zborovanja točno ob 9. uri. Kosilo je priglasiti tov. A. Luliku, učitelju v Ribnici.

— **BELOKRANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v soboto, dne 7. marca 1925 ob 13. uri v Črnomlju s sledečim dnevnim redom: 1. Odobrenje zadnjega zapisnika. 2. Poročilo predsedstva. 3. Iz potovanja na Plitvička jezera — poroča tovariš Mrovlje. 4. Odnos duhovnika i učitelja prema narodu — poroča tovariš Živojinović. 5. Slučajnosti. — Odbor.

— **REDNI OBČNI ZBOR UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA KOZJEMSKI OKRAJ** se vrši v sredo, dne 4. marca 1925 ob 10. uri v šoli v Kozjem. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo tajnika in blagajnika. 4. »Nova pota zgodovinske vede«, poroča tov. Hernaus. 5. Volitev. 6. Slučajnosti. Udeležba obvezna. — Odbor.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 7. marca t. l. ob 10. uri v »Narodnem domu« v Mariboru po običajnem dnevnem redu. Referent tovariš Čiček o rimsko-keltskem taborišču »Poštelca«. — Vsem dolžnikom članarine: postni čas, čas pokore je tu! Dolgo ste že grešili na ime društva! Torej spokorite se, popoljšajte se, in — plačajte! Predsednik in blagajničarka.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LAŠKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 7. marca 1925 ob ½10. uri v šoli na Zidanem mostu. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Volitev kulturnega odseka. 4. Poročilo o seji širšega sosveta UJU. 5. Predavanje tovarišice Jenkove. 6. Slučajnosti. Polnoštevilne udeležbe pričakuje odbor.

— **LJUBLJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo celodnevno dne 14. februarja t. l. v telovadnici I. mestne deške osnovne šole na Ledini — Začetek ob 9. uri. — Udeležba dovoljna.

— **Običajnem pozdravu** tov. predsednika povzame besedo g. ravnatelj državnega zavoda za gluhoneme, tov. Grm, ki nam je to pot referiral o jecanju. V globoko zamišljenem predavanju nam je najprvo obrazložil razne vzroke in nato faze jecanja. Proti koncu pa nam je strokovnjaško podal načine zdravljenja jecajočih. Za svoj tema je žel toplo priznanje navzočega učiteljstva.

Kot druga točka je prišel na razgovor pristop k »Podpornemu društvu za učiteljski naraščaj«. — Imenovano društvo oskrbuje v svojem internatu v Akademskem kolegiju 14 gojencev ljubljanskega učiteljskega, ki so skoraj samo učiteljski sinovi, — torej naši otroci. — Ker plačujejo sami komaj eno četrtino vzdrževalnine, mora kriti društvo mesečni primanjkljaj. Da se krije ta primanjkljaj, dobiva društvo sicer razne podpore, vendar to ne zadostuje. Zato je treba dobiti rednih dohodkov, ki jih da lahko le redna članarina in pa ustanovnina, ki znaša letno prva 30 Din (mesečno 3 Din), druga pa enkratni znesek 1000 Din. — Zbrano učiteljsko videč resnično potrebo takih dohodkov, je sklenilo, da pristopi »Ljubljansko učiteljsko društvo« k »Podpornemu društvu za učiteljski naraščaj« kot ustanovni član. V ta namen plača vsak organiziran tovariš enkratni znesek 5 Din. Sklenilo se je dalje tudi, da pristopimo k društvu vsi kot redni člani z mesečno 3 Din članarine. Trije dinarji — en predvojni »groš«! — in vendar bo fantom omogočen študij, društvu pa obstanek, če se vsi tovariši širom Slovenije zavedamo svojih stanovskih dolžnosti. V ta namen bomo plačali pri prvi prihodnji mesečni društveni članarini še 8 Din. Torej 13 + 5 + 3 = 18 Din. Druge mesece pa bomo k društveni članarini primaknili še po 3 Din pa bo stvar v redu, treba je le malo dobre volje in pa — srca.

Pri slučajnostih so prišla v razgovor zadnja učiteljska imenovanja, ki bijejo v obraz sklepom širšega sosveta, da imej organizacija odločen nasvet pri učiteljskih imenovanjih. V naša imenovanja se vtikajo že taki ljudje, da je to prava sramota za naš stan. Zato je bila na zborovanju sprejeta resolucija, ki pa jo priobčujemo na drugem mestu. Po izčrpanem dnevnem redu zaključil tov. predsednik zborovanje.

Pedagoške in šolske drobtine.

× **Moskovska deca.** Moskovska »Pravda« objavlja podatke uradnega popisovanja šolske dece v sovjetski prestolici in je zadovoljna z napredovanjem komunistične zavednosti pri mladini. »Politična nepismenost« je pregnana iz moskovskih šol. 8 do 12 let stari otroci boljše poznajo sovjetsko ustavo in zgodovino revolucije, nego stari bradat kmetje. Stalno narašča število članov »Zveze komunistične omladine« in tako zvanih pionirjev (skautov). Žalibog pa se obenem pri šolski deci pojavlja slabokrvnost in njene posledice: srčne napake, glavobol, omotica in slabo spanje. To je čudno, ker istočasno posebno skrbijo šolska vodstva za šport mladine. Šole tekmujejo v nogometu in sličnem. »Zdravniki so ugotovili,« — piše »Pravda« — »da je vzrok skrajne zdelanosti

Knjigarna Učiteljske tiskarne Ljubljana — Frančiškanska ulica 6.

NOVO! ima v zalogi: **NOVO!**

OROŽEN — CAPUDER:

Stenski zemljevid Slovenije.

Merilo 1 : 130.000. Nenalepljen v šestih listih Din 120.—, nalepljen na papir s platnenimi prigibi Din 240.— na platnu in palicah Din 360.—

a) ROČNI ZEMLJEVIDI:

1. Gavazzi: *Kraljevina SHS.* Merilo 1:3.000.000. Din 3-50.
2. Senoa: *Kraljevina SHS.* Merilo 1:2.500.000. Din 5.—
3. Novak: *Kraljevina SHS.* Merilo 1:2.500.000. Din 8.—
4. Novak: *Slovenske dežele in Istra.* Merilo 1:750.000. Din 8.—
5. Dimnik: *Ročni zemljevid slovenskega ozemlja.* Merilo 1:600.000. Din 10.—
6. Dimnik: *Prekmurje in Medmurje.* Merilo 1:150.000. Din 10.—
7. Dimnik: *Pohorje, Kozjak.* Merilo 1:150.000. Din 10.—
8. Dimnik: *Slovenske gorice, Dravsko-ptujsko polje.* Merilo 1:150.000. Din 10.—

b) STENSKI ZEMLJEVIDI.

1. Orožen: *Stenski zemljevid Primorske.* Din 200.—
2. *Zemljevid slov. ozemlja* (v 4 listih) skupno z imenikom krajev Din 65.—, na platnu in palicah Din 165.—
3. Franović-Gavazzi: *Zemljevid Jugoslavije.* Merilo 1:600.000. Na platnu in palicah Din 320.—
4. Cvijić: *Zemljevid Jugoslavije.* Merilo 1:500.000. Na platnu in palicah. Din 320.—
5. Marinković: *Karta kulture kraljevine SHS.* Vel. 136×120 cm. Din 80.—, na platnu in palicah Din 250.—
6. Franović-Gavazzi: *Karta balkanskega poluotoka.* Merilo 1:800.000. Na platnu in palicah Din 450.—
7. Tatalović-Tomić: *Pregledna zidna karta Evrope.* Merilo 1:6.000.000. Vel. 100×85 cm Din 16-50. Na platnu in palicah Din 80.—
8. Modestin: *Fizička karta Evrope sa novim drž. granicama.* Merilo 1:3.000.000. Na platnu in palicah Din 400.—
9. *Zemljevidi Azije, Afrike, Amerike, Avstralije.* Vel. 130×150 cm. Na platnu in palicah Din 350.—
10. *Palestina in zemljevid obeh polut po Din 80.—*

otrok njih politično udejstvovanje — krožki, prazniki, zborovanja.

Homoseksualne orgije v Sarajevu. Sarajevska policija je prišla več homoseksualcev, ki so predvsem zapeljivali šolsko deco. Prijeta sta bila Ivica Franjič iz Mostarja in neki Dušan Tanašič. Homoseksualci so prirejali kar cele orgije.

ZAHVALA.

Povodom soglasne izvolitve častnim članom »Belokranjskega učiteljskega društva« je moja dolžnost, da se vam dragi tovariši in tovarišice zahvalim za izkazano mi naklonjenost.

Z vami sem živel v slogi in v ljubavi svoja najlepša mladinska in moška leta. Z vami sem stal na braniku za naše stanovske pravice. Z vami tesno združen ostanem do zadnjega izdihaja.

Hvala vam!

Vinica, dne 22. februarja 1925.

Franjo Lovšin.

Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani, Trdinova ulica 8.

Ker so nam vsled obilnih naročil

* ZVEZDICE *

že pošle, prosimo nekoliko potrpljenja. Druga naklada se tiska in veže ter jo bomo razposlali v par dneh. Naročila sprejemamo dalje.

* ZVEZDICE *

navdušujejo staro in mlado. Prepričani smo, da bodo razveselile tudi tebe in tvoje učence in učenke.

Trdo vezana in krasno opremljena mladinska knjizica stane samo 7 (sedem) Din.

Vrh tega dobi učiteljstvo na vsakih 5 izv. šesti izv. v nagrado. Gratis-izvodi so popolna last učitelja razpečevalca (-ke) in pripada izkupiček zanje njemu (nji).

Naša ljudska šola v Carigradu zatvorjena. Prosvedno ministrstvo je prejelo obvestilo, da je turška vlada začel-

kom tega meseca zatvorila našo ljudsko šolo v Carigradu, ki je obstojala že nad 50 let.

Obrtne šole v Dalmaciji. Ministrstvo trgovine in industrije namerava otvoriti letos v Dalmaciji več splošno-obrtnih in obrtno-trgovskih (nadaljevalnih) šol. Nove šole dobi v prvi vrsti Split, Kotor, Dubrovnik, Selce in nekatera druga dalmatinska mesta.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

NA OBROKE. Manufakturo in konfekcijo etc. oblike po meri za gospode in dame iz lastne prvovrstne krojačnice dobite proti ugodnemu odplačevanju na obroke le pri trdkri DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI družba z o. z. MARIBOR, Tattenbachova ul. 2. Pisarna: Gregorčičeva ul. 1. Zahtevajte vzorce!

Tvornica učil(a) in šolskih potrebščin v Ljubljani

opremja (snabdeva) vse kategorije šol (škola), učilnice, kabinete in šolske pisarne najmoderneje in najsolidneje. Po naročilu (narudžbi) izdeluje (izradjuje) šolske table poljubne velikosti na vse mogoče uporabne načine (u veličinama, koje se traže i sa svim mogućim načinima uporabe), moderne katedre, najpraktičnejše šolske klopi (klupe) s stalnim in dvigajočim (sa nepomičnim in pomičnim) sedalom, risalne mize s stolčki (stolove za crtanje sa za to prikladnim stočičima), umivalnike za učilnice, vsakovrstne omare in omarice, registratorje za slike, stojala (stalke) za zemljevide in stojala za shranjevanje zemljevidov, stenske (zidne) letvice (duguljaste daščice) za obešanje slik, police za gobo (spužvu) in kredo, obešalnike (svešalke), pisalne in navadne mize (obične stolove i stolove za pisanje), stojala za dežnike (naprave za odlaganje kišobrana) i. t. d.

Izdeluje in ima vedno (uvek) v zalogi (zalisi):

RUSKO RACUNALO s 100 kroglicami, višina 165 cm, širina 100 cm, iz smrekovine, barvano (bojadisano) in zložljivo. Na desni strani je deska za pisanje števil (brojeva), zgoraj (ozgo) je deska za polaganje črk (slova) Din 440. RACUNALO PO ČERNIVČEVI RACUNICI, ista veličina, prazno mesto za demonstriranje je v sredini Din 440. RACUNALO z 20 kroglicami, višina 38 cm, širina 90 cm, iz smrekovine, barvano (bojadisano), uporabljivo na katedrih, spodaj (izpod) primerno (podestno) za čitalnik (sestavljanje slova) Din 110. RACUNALO ZA LAVTARJEVO RACUNICO je v delu. SESTILO ZA TABLO iz trdega lesa (drveno), 53 cm dolgo z vijakom ob stiku (šarafom kod spoja), z medenim tulcem (tulčićem) in vijakom za kredo Din 85. TRIKOTI (trokuti) za tablo 45° in 60°, dolžina 42 cm in 60 cm Din 30. RAVNILA (redala) za table z držajem (sa ručicom) Din 30. RISALNE DESKE (ertače daske) 40x50 cm iz lipovine Din 35; iz smrekovine Din 27. Po naročilu (narudžbi) izdelujemo risalne deske v vseh velikostih (u svim veličinama). REGISTRATORJI za obešanje slik, komad Din 52. STENSKE LETVICE (duguljaste daščice) za slike s premikajočimi gumbi (sa pomičnim dugmetima) 1 m a Din 10. STOJALA (stalke) za obešanje zemljevidov Din 135. STOJALA za shranjevanje zemljevidov Din 120. METRI obseg 2.5x2.5 cm, rumeno barvani (žuto bojadisani), komad Din 28. METRI ista veličina, naravni (obični) komad Din 30. METRI obseg 2.5x1.5 cm, rumeno barvani, komad Din 23. METRI ista veličina, naravni, kom. Din 25. STENSKA TABLA z barvami za elementarni razred. V zalogi (zalisi) ima dalje (k tome) ravnila, priložna ravnila (redala sa glavom) trikote vseh velikosti (u svakoj veličini). V zalogi tudi m² in stavnic s 233 črkami in znamenji. GEOMETR. LIKI (telesa in ploskve) iz lepenke cela serija do 30 komadov. Mali liki a Din 10. Veliki liki a Din 20. GREBLJICA v zalogi. LESENE KOCKE za elemen. razred. V zalogi Humekova knjigoveznica.

PRIRODOPIS.

(Preparati.)

PTICE.

I. Ujede. — Grabljivice.

Navadna postovka — Vjtruša klikavka Din 42.

Skobec ptičar — Kobac ptičar Din 42.

Skobec ptičar razpet Din 52.

Kanja mišar — Skanjac mišar Din 70.

Kanja mišar razpeta Din 90.

Lesna sova — Šumska sova Din 70. II. Kukavice. — Sedci. — Kukavke. Vdeb ali smrdokavra — Pupavac Din 38. — z gnezdom in jajci Din 45. Kobilar ali vuga — Vuga Din 28. III. Vrane. — Vrane. Skorec — Čvrliak šareni Din 30. Kavka — Čavka Din 36. Siva vrana — Kopač Din 42. Črna vrana — Gačac Din 42. Sraka — Svraka Din 40. Sraka razpeta Din 50. Soja — Šojka Din 40. IV. Plezavci. — Djetlovke. Brglez — Brglez Din 25. V. Lovci. — Lovci. Veliki srakoper — Svrčak veliki Din 28. Mali srakoper — Svrčak rusi Din 24. Mali srakoper biološka sestava Din 65. Povodni kos — Kos vodeni Din 28. Sinice — Sjenice Din 24. Čopasti kraljiček — Kraljič vatroglav Din 25. VI. Pevci. — Pjevači. Penica — Pjenica Din 24. Črnoglavka — Črnoglavka Din 25. Brinovka — Bravenjak Din 36. Carar — Imelaš Din 36. Navadni drozeg — Cikelj Din 36. Vinski drozeg — Girkavac Din 36. Taščica — Črvendač Din 25. Navadna pipa — Trepteljka Din 25. Pastaričica (bela) — Pliska biela Din 25. Pastaričica (rumena) — Pliska žuta Din 25. Poljski škerjanec — Poljska ševa Din 25.

VII. Debelokljuni.

Navadni strnad — Strnadica žutovojlka Din 25. Poljski vrabec — Vrabec poljski Din 22. Domači vrabec — Vrabec pokučar Din 22. Ščinkovec — Zeba Din 25. Ščinkovec biološka sestava Din 60. Pinož — Zeba nikavica Din 25. Zelenček — Zelendur Din 25. Čížek — Čížak Din 25. Lišček — Češljugarka Din 25. Repnik — Juričica Din 25.

VIII. Golobi. — Golubovi.

Grivar — Golub grivnjaš Din 46.

IX. Kure. — Kokoške.

Jerebica — Jerebica Din 35. X. Caplje. — Gagaljače. — Liske. Čapovoznik — Kokošica mlakara Din 45. Turalica — Štjoka Din 42. Črna liska — Liska crna Din 42. Kosec — Kosac Din 40.

XI. Kljunači. — Šljuke i vivci.

Kljunač (sloka) — Šljuka bena Din 46.

XII. Gosi. — Patkarice.

Navadna divja raca — Patka divlja Din 70. Regele — Regljica Din 56.

XIII. Potapljavci. — Gnjurci.

Mali ponirek — Gnjurčič Din 40. Severni ali ledeni slapnik — Pljenor veliki Din 90.

XIV. Lobanje. Lobanja psa Din 30. — mačke Din 30. — prašiča (svinje) Din 30. — dihurja (tvora) Din 35. — šoje (šojke) Din 30. — žolne (žune) Din 30. — vrane Din 30. XV. Preparati v alkoholu. Zaba in njen (njezin) razvoj. Močerad (daždvenjak) pegasti. Martinček (gušterica). Kušcer (gušter). Vel. pupek (veliki močerad). Planinski pupek (plan. močerad). Modras (poskok). Belouška. Slinasti polž (balavi puž). Preparati z vidnim drobovjem se izdelajo po naročilu. Sesalci (nagačeni): Velika podlasica, krt, miš, podgana kunec itd. Zbirka hroščev v zalogi. Pripravljajo se zbirke metuljev (leptira) in rudnin (ruda). V delu so tudi botaniške in zoološke slike. Pripravljajo se tudi posamezni metulji v lesenih zabojčih s steklenim dnom in pokrovom za risarski pouk. Suhi preparati plazilcev in krkonov: Modras Din 100. Rjavi skakač Din 45. Zelena krota Din 45 do Din 60. Preparati rib in drugih plazilcev ter krkonov so v delu.

FIZIKA.

STEKLENICE ZA KUHANJE.

Navadne steklenice (obični oblici): velikost 50, 70, 100, 150, 200, 250, 300. cena 5,—, 5.40, 6.10, 7.20, 7.90, 8.65, 10.10, 400, 500, 600, 700, 1000 g. 10.80, 12.20, 13.70, 15.10, 18.75 Din

Erlenmeyerjeve steklenice: velikost 50, 70, 100, 150, 200, 250, 300. cena 5.90, 5.75, 6.50, 7.40, 8.—, 8.80, 10.50, 400, 500, 600, 700, 1000 g. 11.55, 12.50, 15.10, 16.55, 20.20 Din

Kozarci (čaše) za kuhanje: z izlivom 45, 80, 150, 275, 400. 5.—, 6.10, 7.20, 10.10, 13.—, 600, 850, 1200 g. 15.85, 19.45, 23.80 Din

brez izliva 45, 85, 150, 225, 325. 4.35, 5.—, 7.20, 9.40, 12.20, 475, 700, 970, g. 14.40, 17.30, 21.60, Din

RETORTE:

brez zamaška (zapušača, čepa): 200, 300, 400, 500 g. 12.20, 15.50, 18.70, 22.— Din

s steklenim zamaškom: 200, 300, 400, 500 g. 25.70, 34.20, 36.70, 40.35 Din

EPRUETE: 13, 16 cm. 0.80, 0.90 Din. LIJI (LIJACI): 4, 5, 6, 7, 8 cm premer. 7.90, 8.60, 10.10, 11.50, 17.30 Din. STEKLENE IN GUMIJASTE CEVI PO VELIKOSTI. SPIRITNE SVETILJKE: 70, 100 g. 17.30, 21.60 Din. Lakmusov papir in tinktura (modra in rdeča) ter druge kemikalije v zalogi. Gumijasti zamaški (gumeni zapušači) v raznih velikostih (veličinama), brez lukenj, z eno ali dvema luknjama od Din 3 do Din 6. Krtačice (četkice), za čiščenje epruet Din 4. Lesene klešče (drvena klešta) za držanje epruet Din 6.30. Lesena (drvena) stojala za epruete Din 13. Lesena stojala za kuhanje Din 62.50. Barometer Din 225. Aneroid Din 250. Aneroid s toplomerom Din 265. Toplomer 80° R in 100° C Din 35. Toplomer 40° R in 50° C Din 30. Manjši (manji) toplomeri Din 15. Toplomer za vodo Din 20. Maksimalni toplomer 25. Maksimalum in minimum toplomer Din 200. Toplomer za okno (prozor) Din 40. Kompas z radijem v nikelnasti skatljici z zaporo (u kutiji od nikela) premer 4.5 cm Din 40. Kompas v nikelnasti skatljici, premer 3.5 cm Din 17. Kompas, isti, premer 3 cm Din 15. Magnet (podkov) dolžina 12 cm Din 16. — dolžina 10 cm Din 15. — dolžina 7 cm Din 8. Magnet (palica). Magnetna igla v lesenem, politiranem okviru, deklinacija in inklinacija z izoliranjem za električne poskuse Din 150. Svinčnica iz medi (olovce za ovisni smer) Din 10. Povečevalno (uvečavajuče) steklo z držalom v nikel okviru, premer 7 cm Din 50, premer 3.5 cm Din 20. Hygrometer za merjenje vlage Din 170. V prodaji imamo tudi zemljevide: Orožen: Slovenija na lepenki) Din 200. Gavazzi: Jugoslavija (na platnu in palicah) 1 proti 600.000 Din 320. Cvijič: Jugoslavija (na platnu in palicah) 1:500.000 Din 320. Tatalović-Tomič: Evropa (na platnu in palicah) 1:600.000 (100x85 cm) Din 80. Polute (polutke) Din 80. Dalje slovenske pesnike in pisatelje (pisce) 61.5x47.5 cm a Din 10. (Aškerc, Cankar, Erjavec, Gangl, Gregorčič, Jenko, Jurčič, Levec, Levstik, Prešeren, Slomšek, Stritar, Tavčar, Trubar, Vodnik.) V delu (u izradbi) so: stavnica za elementarni razred, m², jesen za nazorni nauk (zornu pouku), ura, škripci (koloturniki), nihala, indukcijski stroj, električno nihalo, influenčni stroj, stojala za epruete, risarski in geometrijski modeli, dm³, itd.